

Pat Cadiganová

Minutu ticha za rokenrol

(Rock On)

Vzbudil mě déšť. Ježkovy brejle, táhlo mi hlavou, tak tady jsem, lady Déšť ve tváři, protože právě do ní bubnoval, přímo do tý mojí starý tváře. Posadila jsem se a zjistila, že pořád ještě ležím v Newburský ulici. Jen se podívejte, není to centrum Bostonu krásný? Hele, je vůbec Newburská v centru? A není to tuk, teď, uprostřed noci? Sámo kámo. všem je to putna. A na ulici ani noha. Říkali to všichni, pojďme, opijeme Ginu a ještě než se probere, vodtáhneme všichni do Vermontu. Jestli mám Novou Anglii ráda? Jo, žije se tam báječně, ale na návštěvu bych tam jet nechtěla.

Špinavou rukou jsem si odhrnula z čela pramen vlasů. Jestli-pak mě teď někdo hledá? Haló haló, chybí někomu čtyřicetiletá synťoška...?

Rychle jsem zapadla do jednoho divného starýho baráku. V suterénu tam měli krám. Malá plátěná stříška nad vchodem chránila před slejvákem, ale z okrajů stříkaly proudy vody v šíleným rytmu. Vyždímala jsem si kalhoty a vlasy a kecla si na zem. Hadry jsem měla vlhký, jo, a možná mi byla i trochu zima, ale zas tak zlý to nebylo.

Tak jsem tam seděla s bradou opřenou o kolena: znáte to, připadala jsem si skoro jako malý dítě. Když jsem tak kejvala hlavou, na něco sem se napojila. Byl to jenom primární impuls, ale i na ten se skvěle tapnu. Manoware, kdybys mě teď jen mohl vidět. Když mě nakonec floydí lapli, byla jsem už pěkně rozjetá.

A v tom je ta ironie. Ani mě nenapadlo odejít, a i kdyby, stejně bych nemohla, protože kolem mě bylo přilnavý pole. Nastražený bylo na mladý chmatáky: chlupatý je potom mohli sebrat, kdykoli se jim zlíbilo. Seděla jsem v pasti a ještě jsem si tu svou jámu prohlubovala. Ne že bych celý život dělala něco jinýho.

Chovali se ke mně slušně. Odvedli mě, přečetli mě, vysušili. Pak mi napařili stovku pokuty a odlifrovali mě ještě před snídaní.

Koukat po jiných a nechat se okukovat v tuhle dobu je šílený, vážně šílený. První tři hodiny po probuzení lidi poznaj, jestli máte zlomený srdce nebo ne. Pročež můžete vstát vopravdu brzy, dokud se neobjeví kamufláž, nebo prostě nejdete spát. S tím nechozením do postele by to mělo fungovat pořád, ale vono ne. Když si někdy nedáte dvacet, lidi se můžou koukat, jestli máte zlomený srdce, celej den. Šourala jsem se po ulici a hledala bistro, kde nebude po ránu zvlášť narváno. Nedívala jsem se na nikoho, kdo se díval na mě, ale stejně jsem měla nutkání zastavit pár kolemjdoucích a říct Jo, jasně, je to pravda, ale moje starý srdíčko zlomil rokenrol a ne nějaký chlap, takže kvůli mně nebrečte, nebo vám zmaluju ciferník.

Chodila jsem sem a tam. dokud jsem nenašla Tremontskou ulici. Jeden bubeník z jedny skupiny z Detroitskýho kráteru -

jméno se mi dávno vykourilo z hlavy, ale ta nostalgie přetrvává - prostě ten bubeník mi tvrdil, že v Tremontský jsou nejlepší bistra na světě, zvláště když má jeden dost vypito a je víceméně na šrot.

Když mi dojížďáci a dojíždějící uvolnili trochu místa, vmáčkla jsem se do řeckýho koutku ve zdi. Zavíráme na chlup přesně v půl jedenáctý ráno, vodprejskni, když jsi dobaštila, pod pultem neprodáváme, tak ber, ber, nebo vymázni. Není nad místa s autentickou atmosférou. Sklopila jsem si sedátko a objednala si kafe a sýrovou omeletu. Dali mi k ní domácí hranolky z hory domácích hranolků v rohu grilu - žádný šmejdy z mikrovlnky, zaplat' pámbu za ty dary. Nastřelili mi sítnici, ještě než mi přinesli kafe, a zatímco jsem si dolejvala smetanu, zjišťovali stav mého konta. Byla sem v průseru? Jo, byla. Tankovalo mě to? Nijak zvláště. Žádný zbytky, žádný mašiny, když tu práci moh' obstarat člověk, k tomu opravdový jídlo, žádnéj jedlej polystyren, co člověku projde vnitřnostma v jednom kusu, takže po něm vypadá jako somálský dítě, můj ty smutku.

Vešli dovnitř, když jsem se pustila do druhý poloviny omelety. Podle toho, jak vypadali a mluvili, byli na tahu celou noc. Nepodívala jsem se jim do tváře, nezajímalo mě, jak jsou na tom se zlomeným srdcem. Byla jsem z nich nervózní, ale co - sou unavený, kdo by si všímal starý paní? Nikdo.

Špatně, zase špatně. Byla jsem vidět, hned jak jim nastřelili sítnice. Sedmnáctiletý kluk s potetovanými tvářemi a rozeklaným jazykem se naklonil směrem ke mně a zasyčel jako had.

"Ssssyněošššška."

Ty čtyři kolem něj ožili. "Kde?" "Čí?" "Tady?"

"Rokenrolová ssssyněošššška."

Ta dáma mě poznala. Nepodobala se nikomu, koho znáte, a jestli měla srdce, tak ho neměla ani trochu zaprášený. V porovnání s každým synťošem (tedy automaticky hříšníkem) byla něco jako Panenka Maria. "Je to Gina," řekla s absolutní jistotou.

V levým oku mi cuklo. Prosím, jen to ne. Balkánskej sejra na kolenou. Ale, kat to spral, já kejvnu, oni kejvnou, dojim a půjdu. A pak někdo zašeptal to magické slovo odměna.

Upustila jsem vidličku a rozběhla se ke dveřím. Budou mě všichni pronásledovat, ještě než jim naservírují řeckou snídani? Ne, nebudou. Poslali za mnou dámu.

Dámě bylo o nějaký ten pátek míň a rybičku po mně hodila v polovině přechodu pro chodce, když naskočila zelená. Auto nás přeskočilo a jeho podvozek mladý dámě pocuchal pár ztužených měděných vlasů.

"Pojďte zpátky a dojezte si v klidu omeletu, jo?"

"Ne."

Trhnutím mě dostala na nohy a odtáhla mě z ulice. "No tak." Lidé na nás civěli, ale Tremontská je plná divadel. To se tu fakt vidí, živý divadlo na ulici, pořád se ještě můžete jít podívat. Na zápestí mi nasadila želízka a odtáhla mě do bistra

jako kus starýho železa. Moji omeletu mezitím se slevou prodali nějakýmu santusákovi. Dáma a její parta se šoupli, udělali mi místo mezi sebou a přinesli mi ještě jedno kafe.

"Jak můžeš jíst a pít s rozeklaným jazykem?" zeptala jsem se Potetovaný tváře. Ukázal mi to. Malý strojek pod jazýčkem, skoro jako zip. Muší váha po levici velkého kluka a po pravici dámy se na mě zamračil a naklonil se ke mně.

"Řekněte nám jedinej důvod, proč bychom vás neměli předat Manowarovi a skásnout odměnu."

Zavrtěla jsem hlavou. "Skončila jsem. Dostala jsem rozhršení."

"Jste vázána smlouvou," řekla dáma. "Ale společně bychom z něj mohli něco vyrazit. Skupte Manowarovy akcie a zažalujte ho za neplnění smlouvy. My si říkáme Levobočci. Oley," ukázala na sebe. "Pidge." To byl ten mlčenlivý týpek vedle ní. "Percy." Velký kluk. "Krait." Pan Jazyk. "Gus." Muší váha. "Postaráme se o vás."

Znovu jsem zavrtěla hlavou. "Jestli mě chcete vydat, tak to udělejte a vyzvedněte si odměnu. Za ty prachy pořídíte nejlepšího syntoše / hříšníka na světě."

"Můžeme se vám ještě hodit."

"Už to nemám. Všechno je pryč. Všechny moje rokenrolový hříchy mi byly odpuštěny."

"Není pravda," řekl velký kluk. Mimoděk jsem si ho začala představovat v akci, ale rychle jsem se ovládla. "Manowar by se vás dávno zbavil, kdyby to bylo pryč. Nemusela byste před ním utíkat."

"Nechtěla jsem mu to říct. Nechtě mě na pokoji. Prostě už nechci hřešit, jasný? Hrajte si sami a mě z toho vynechte." Oběma rukama jsem se chytila pultu a začala prsty. Tak copak udělaj? Že by mi jednu vrazili a hodili si mě přes rameno?

Suše řečeno, v tomhle mě nezklamali.

Na počátku, napadlo mě a ta ozvěna mě ohromila. Na počátku... na počátku... na počátku...

Na počátku neměli syntoš a člověk moc společného. Vím to, protože jsem dost stará, abych si to pamatovala.

Všichni tu byli, o málo víc než preludy. Tak "Levobočci". Kam jenom na ta jména chodí? Jsem dost stará, abych si to pamatovala. Oingo-Boingo a Bow-Wow-Wow. Že jsem říkala čtyřicet? No, něco přes, je mi spíš... no, hodně. Starý rocker neumírá, nechá se ovládnout rytmem a táhne to dál. Kapelu "The Who" jsem neviděla; Moon umřel, ještě než jsem se narodila. Ale vzpomínám si, že už jako batole jsem se v matčině náručí kolébala do rytmu, zatímco tisíce a tisíce ječely a tleskaly a tancovaly na sedadlech. Nastartuj mě... Když mě nastartuješ, už nikdy nepřestanu... Kapela "763 strun" jednou uspořádala koncert pro výtah a zubařskou ordinaci. To si taky pamatuj u. A to byl jenom začátek.

Živil se mými vzpomínkami, tahali je ze mě, obraceli mě naruby. Jsi zkušená? Existují doklady mého otce, protože i on zemřel, ještě než se moji rodiče vůbec poznali, a nikdo jiný se

na tohle neodvážil zeptat. Jsi zkušená? Tak tedy, jsem zkušená.

(Tedy, já jsem zkušená.)

Pět proti jedné a odstrčit se nedali. Dá se tomu ovšem říkat znásilnění, když víte, že se vám to bude líbit? Tak dobře, když se jich nemůžu zbavit, pozvu je na projížďku, na kterou hned tak nezapomenou. Jerkin' Crocus mě nezabila, ale skoro se jí to povedlo.

Velký kluk přišel jako první - byl velký, divoký, ale až moc hlučný a agresivní. Sáhla jsem po něm, pevně ho uchopila a ukázala mu to. Předvedla jsem mu rytmus noci bičované deštěm, nakrmila jsem mu tím srdce a nechala ho, aby si ji prožil. Pak přišla dáma s basovým motivem. Byla nervózní, ale většinou na správných místech.

Ted' Krait - klouzal po zvuku, sem a tam. Zapomeňte na jeho tetovaný tvář, tenhle kluk měl talent. Nikdy byste to do něj neřekli, ale prostě uměl.

Muší váha a ten zamklkej týpek, melodie a první harmonie. Špatný. Muší váha byl ňouma, upínej propadák - nevěděl, kam jít a co dělat, když se tam konečně dostal, zato jel plnou parou vpřed jako S. S. Sebevražda.

Kristepane. Když už mě museli znásilnit, to mi nemohli dát někoho rovnějšího? Zbylí čtyři jeli dál, odmítli se odpojit a já z toho musela vymáčet maximum pro všechny. Bylo to odvozený, neoriginální- Muší váha prostě nebyl rocker. Byl to zločin, ale já je mohla jen vzít a pořádně je protřepat. Rockoví bohové v rukách rozzlobeného, hříšného synťoše.

Nikdy nebyli lepší. Na chvíli se dostali na vrchol. Nebýt Muší váhy, mohli tam zůstat. Strašně moc skupin si dneska myslí, že se správným synťošem by dokázali setřást měsíc z oblohy.

My jsme přinejlepším trochu vibrovali, rock to nebyl. Chudák Muší váha.

Dala jsem jim víc, než si zasloužili, a oni to věděli. Takže když jsem začala škemrat, konečně mi prokázali náležitou úctu a odešli. Jejich techové se mnou zacházeli jemně, když mi z mojí zmučený, starý, zneužitý, pulsující, zdrcený a hříšný hlavy vytahovali zástrčky a zakrývali zásuvky. Musela jsem spát a oni mě nechali. Slyším, jak nějakej chlap říká: "Panebože, to je ale nahrávka. Hned to napálíme do distribuce. Kde jste sakra sehnali takovýho synťoše?"

"Syntetizéra," zašeptala jsem ze spánku. "Můj milej, to správný slovo je syntetizér."

Starý bláznivý sny. Znovu jsem byla s Manowarem v ohromný Kalifornii, znovu ho opouštěla, skoro jako ve skutečnosti - ale znáte sny. Obývak měl napůl vevnitř, napůl venku, rozpukaný zdi. Znáte sny - nepřipadalo mi to jako něco zvláštního.

Manowar chodil většinou polonahý, jako by se zapomněl doobléknout. Teda, to se mu nikdy nestalo. Aby Manowar někdy zapomněl na flitr nebo korálek? Zapomeňte na to. Děsně rád se předváděl, stejně jako Krait.

"Už nebudu," říkala jsem zrovna a on na to: "Ale vždyť nic jinýho neumíš, to ses posrala nebo co?" Ve velký Kalifornii si nikdo nedělá legraci, ale všichni se posírají: ztrácejí šťávu.

"Máš smlouvu ještě na dva roky a já mám k tomu navíc opční práva, nezapomeň na opční práva. A ty tu práci miluješ, Gino, tohle víš, bez ní jsi celá špatná."

A pak retrospektiva, jsem v kokonu se všema zásuvkami zapojenýma a s Manowarem skrz dráty rockuju, dávám se mu až do morku kostí, bez toho by se Manowarem nikdy nestal, a mašiny to všechno zaznamenávají - zvuk i obraz -, aby si to děti televizního věku mohly přehrát na obrazovce, kdykoli si zamanou. Zapomeňte na cestování, zapomeňte na koncerty, takový zbytečný problémy - a stejně se to páskám nevyrovná, není to takovej nářez, ani s bezva efekty, lasery, raketoplány, výbuchy, to je prostě nevýrazný a nanicovatý. A pásky nebyly ani zdaleka tak dobrý jako to, co se vám děje v hlavě, rokenrolový vize přímo z mozku. Odpadá pracný montování aparatury, dlouhý hodiny zpracování pásků v laboratoři. Má to ale jeden háček, všichni členové skupiny musí snít stejným způsobem. Potřebujete syntézu, a na tu si pořídíte syntetizéra, ne ten tradiční přístroj, ale něco - někoho -, kdo usměrní skupinový myšlení, vyhecuje jednotlivý televizní dušičky ve skupině, protřepe je a přivede tam, kam by samy nikdy nevyšplhaly. A pak se rokenroleovým idolem může stát kdokoli. Kdokoli!

Nakonec nemuseli hrát na nástroje, když nechtěli, a kdo by se otravoval? Ať se syntetizér napojí na jejich představy a vynese je na Olymp.

Syntetizér = syntoš = hříšník.

Hřešit pro rokenrol holt nedokáže každý. Já jo.

Ale není to stejný jako protancovat celou noc v baru, svíjet se v rytmu kapely, o který ještě nikdo neslyšel... Objevil se Manowar se svým rozervaným obývánkem. "Tvoje hudba vyvrátila tyhle zdi. Nikdy tě nenechám odejít," zapřísahal se.

"Já už odešla," odpověděla jsem mu.

Pak jsem se octla venku, nejdřív jsem běžela, měla jsem strach, že za mnou vypálí jako žízňivá čára. Nějak jsem ho ale setřásla a pak mě někdo chytil za kotník.

Muší váha nesl podnos, dneska tu byl za anděla strážného a zdravotního bratra v jednom. Kolenem štouchl do nohou postele a ta mě pomalu zvedla do sedu. Vstává z mrtvých, dobrýho syntoše v klidu dlouho neudržíte.

"Nate." Podal mi tác na klín a přisunul si židli. Dostala jsem nějakou hustou polívku v misce, k tomu zeleninový oplatky, který si do ní mám rozlámat. "Myslel jsem, že byste ráda něco jemnějšího, co bude dobře klouzat do krku." Přehodil si levou nohu přes pravou a dlouho od ní nezvedl oči. "V životě jsem takhle nerockoval."

"Nemáš na to a vůbec nezáleží, s kým budeš rockovat. Uteč vod toho, jdi do managementu. Opravdu velký peníze vyděláš

jenom v managementu."

Začal nervózně ohryzávat nehet na palci. "Poznáte to vždycky?"

"Kdyby se tu zejtra objevili Stouni, nedokázal bys ani zastepovat."

"Co kdybyste si to zkusila za mě."

"Jsem synťoš, ne klaun. Člověk nemůže hřešit a tancovat zároveň. To je vyzkoušený."

"Vy byste to dokázala. Jestli někdo, tak vy."

"Ne."

Vlasy jako vlákna kvetoucí kukuřice mu spadly do obličeje; pohodil hlavou, aby se jich zbavil.

"Snězte tu polívku. Brzy vás zase budou chtít vidět."

"Ne." Sáhla jsem si na spodní ret, který teď vypadal jako nafouklý párek. "Nebudu hřešit za Manowara a nebudu hřešit za vás. Jestli mi zase chcete jednu vrazit, tak si poslužte. Vytrhněte mi zásuvku, není nad afázii."

Tak mě nechal na pokoji a pak se vrátil se spoustou techů a počítačovejch maníků. Nalili mi polívku do krku, napíchli mě a odnesli do kokonu, abych z Levoboček udělala trháč sezóny.

Věděla jsem, že Manowar se mi dostane na stopu, jakmile se objeví první páska. Už pracovali na mašině, která by mě od něj osvobodila. A moje cimra taky nebyla špatná - dáma mi prozradila, že se tam jejich poslední hříšník kál. Jo, ten jejich poslední synťoš se na mě, taky přišel mrknout. Byla jsem zvědavá, jestli mu bude z tesáků kapat jed, jestli se mi bude vyhrožovat, že mě zabije. Ale byl to jenom chlápek stejně starej jako já a zásuvky měl zakrytý dlouhým harém (mně je buřt, jestli sou vidět nebo ne). Jen mi přišel složit poklonu a kde že sem se naučila takhle rockovat?

Debil.

V tý kobce se o mě starali dobře. Mohla jsem si píchnout a být jako opilá, pak šlehu na vystřízlivění, šlehu vitamínů, šlehu proti nočním můrám. Málem to se mnou šlehlo (nebo švihlo?). Ruce jsem měla rozpíchaný jako nějakej herák - věřili byste, že jim tenhle výraz nic neříkal? Muší váze dali padáka, vybrali si někoho spravedlivějšího, šestnáctiletou švadlenku s tvářičkou kudlanky nábožný. Ale rockerka to byla dobrá, a tak jsme rockovali dohromady, dokud si pro mě Manowar nepřišel.

Vešel do místnosti jako páv, vlasy měl vyfoukaný (to aby nebyly vidět zásuvky) a hned na mě: "Gino, miláčku, snad jsi mě nechtěla žalovat?"

No, vyříkali si to nad mou postelí. Když mu Levobočci začali meldovat, že jsem teď jejich, Manowar se jen usmál a řekl: "Jo, já zase koupil vás. Teďka jste všichni moji, včetně vašeho synťoše." Měl pravdu. Manowar dal svému konglomerátu instrukci, aby Levobočky koupili, hned jak šel první pásek do distribuce. Když jsme dokončovali třetí, obchod už byl uzavřenej a my to ani nezmerčili. Konglomeráty kupujou a prodávaj v jednom kuse.

Každej byl v loji, až na Manowara. A taky na mě, tvrdil. Poslal je všechny pryč a přisedl si ke mně na postel, aby na mě znovu uplatnil svůj nárok.

"Gino." Už jste někdy viděli, jak někdo ukapává med na řetěz motorový pily? Už jste to někdy slyšeli? Neuměl zpívat, aniž by někoho ošklivě zranil, a neuměl tancovat, ale uvnitř rockoval, uvnitř se houpal do rytmu. Když jsem ho houpala já.

"Už nechci hřešit, ani pro tebe, ani pro jiný."

"Až se dostaneme zpátky do starý dobrý Kalifornie, všechno bude jinak."

"Chci si zajít do nějakýho lacinýho baru a tancovat, dokud se mi nezačne kouřit ze zásuvek."

"Ani nápad, miláčku. Kvůli tomu jsi sem přišla, ne? Ale všechny bary už jsou fuč a taky všechny kapely. Poslední to zabalila před lety - všechno už je tady. Všechno je tady," poklepal si na spánek. "A ty už jsi stará rachejtla, i když jsem na tvejš plastikách utratil majlant. Copak ti nedávám všechno? A netvrdilas náhodou, že mám talent?"

"Už to není to samý. Nemělo se to dostat do telky, lidi na to neměli čumět."

"Podívej se, drahoušku, rokenrol není mrtvej."

"Ty ho zabíjíš."

"Já ne. Ty se ho snažíš pohřbít zaživa. Ale já se postarám, abys žila hodně, hodně dlouho."

"Znova ti uteču. Buďto se naučíš rokenrol sám, nebo se na to vykašleš, ale mě už vysávat nebudeš. Já to vidím jinak, prostě jsem se špatně narodila. Jak řekl jeden chlapík: 'Nežiju dneska.'"

Manowar se zakřenil. "A jak řek někdo jinej: 'Rokenrol má paměť jako slon.'"

Zavolal svoje počítačový maníky a vzal mě domů.

přeložil Viktor Janiš

Pat Cadiganová

Američanka, nar. 1953. Proslula jako nejvýraznější kyberpunková autorka, spojující drsné, dobře odpozorované prostředí na pomezí společnosti i technologie, se silně emocionálními příběhy o lásce i odcizení v blízké budoucnosti. Za její nejlepší dílo je považován její druhý román Synners z roku 1989. Povídkou v tomto čísle byla tato autorka zastoupena v klíčové kyberpunkové antologii Mirrorshades (Zrcadlovky, 1986).